

Fastsættelse af effektiviseringsprocent i de kommende budgetår

25/1815 Åben Sag

Sagsgang

ØK, høring, ØK, KB

Sagsfremstilling

Denne sag indeholder et oplæg til beslutning om fastlæggelse af fast effektiviseringsprocent for de kommende budgetår, således at denne er fastlagt forud for budgetforhandlingerne. Der er indlagt en høring af råd & nævn, medarbejdere og borgere mv. inden endelig behandling af fastlæggelse af effektiviseringsprocent i Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse i april måned.

Det foreslås også i denne sag, at "effektiviseringsbidraget" ændrer betegnelse til "omprioriteringsbidrag", som indikerer at forslagene strækker sig ud over at forbedre effektiviteten til også at åbne for beslutninger og omprioriteringer i andre sammenhænge, herunder besparelser med fokus på kerneopgaven.

Sagen fremlægges på baggrund af bestilling i budgetaftalen for 2025-2028:

"Forligspartierne er enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget udgør 0,55 pct. i 2025 og 0,80 pct. i overslagsårene. Forligspartierne er enige om, at der fremlægges en sag til Kommunalbestyrelsen til foråret 2025, hvor der træffes beslutning om at fastlægge en fast effektiviseringsprocent i de kommende budgetår. Således er procentsatsen for effektiviseringsbidraget fastlagt forud for budgetforhandlingerne."

Kommunalbestyrelsen traf den 18. februar 2020 beslutning om ny metode for indarbejdelse af effektiviseringer på baggrund af bestilling i budgetaftalen for 2020. Effektiviseringsbidraget blev således indført fra budget 2021 og afløste den tidligere metode med manglende prisfremskrivning. Den nye metode skulle sikre gennemsigtighed, forudsigelighed og klar information om beløbsstørrelse for den enkelte aftaleholder.

Effektiviseringsbidraget er suppleret med, at forvaltningen siden 2022 har haft mulighed for at lægge sager frem for fagudvalgene i november/december i et novembergreb, hvis der er ønske om at hele eller dele af effektiviseringsbidraget skal udmøntes på en måde, som ligger indenfor det

politiske kompetenceområde. Forslagene har bl.a. indeholdt sænkelse af et serviceniveau overfor borgere, eller forslag om at en tidligere politisk bestilling skal falde bort, eller forslag om et råderumsforslag. Efterfølgende har der alt efter forslag og beslutninger været høringsperioder inden budgetårets start. Novembergrebet er tænkt som en mulighed for at udvide mulighederne for aftaleholderne til også kan bede politikerne om at prioritere de opgaver, der skal bortfalde.

Der er på nuværende tidspunkt indarbejdet et effektiviseringsbidrag på 0,8 % i budgetårene 2026-2028. Det betyder, at der samlet set er indarbejdet reduktioner på 17 mio. kr. i 2026, 34 mio. kr. i 2027 og 51 mio. kr. i 2028. Såfremt det besluttet at afskaffe effektiviseringsbidraget helt eller delvist, vil reduktionerne skulle finansieres på anden vis. Dette kan f.eks. ske ved at der udarbejdes råderumsforslag som prioriteres og vedtages politisk.

Nedenstående tabeller viser, hvad det betyder, hvis effektiviseringsbidraget for 2026 nedsættes %-mæssigt:

Tabel 1: Udgiftsstigning som følge af reduceret effektiviseringsbidrag

Budgetforøgelse per udvalg i mio. kr.	Tilbagekøb af 0,1 pct.	Tilbagekøb af 0,3 pct.	Tilbagekøb af 0,8 pct.
Økonomiudvalget	0,322	0,965	2,573
Børne- og ungdomsudvalget	0,777	2,332	6,218
Kultur- og fritidsudvalget	0,067	0,202	0,538
Miljø- og teknikudvalget	0,098	0,294	0,784
Voksen- og plejeudvalget	0,831	2,493	6,648
Erhvervsudvalget	0,004	0,012	0,033
Arbejdsmarkedsudvalget	0,019	0,056	0,149
I alt	2,118	6,354	16,943

Note: 2025 priser er anvendt. Udgiftsstigningen er vedvarende.

Inden der træffes endelig beslutning omkring fastsættelse af bidrag for de kommende år, vil sagen blive sendt i høring via hjemmesiden hos råd og nævn, medarbejdere og borgere mv. frem til den 21. marts 2025 kl. 12.00 og herefter vil sagen blive behandlet på Økonomiudvalgets og Kommunalbestyrelsens møder i april måned.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til den økonomiske politik, hvor det fremgår, at effektiviseringsbidraget er en %-vis reduktion på hvert udvalg indenfor servicerammen, der som udgangspunkt udmøntes administrativt af de enkelte aftaleholdere. Det er muligt at fremlægge forslag til politisk prioritering i november forud for budgetåret. Effektiviseringsbidraget skal så vidt muligt fastholdes på et ensartet niveau fra år til år. De to metoder skal ses i sammenhæng. Jo højere effektiviseringsprocent er, jo vanskeligere kan det blive at finde yderligere råderumsforslag. Omvendt kan det være vanskeligt at effektivisere, hvis alle de gode forslag allerede er vedtaget. Både en evt. ramme til råderumstiltag og størrelsen på effektiviseringsbidrag fastsættes i forbindelse med budgetvedtagelsen i oktober.

Der er også sammenhæng til den vedtagne budgetprocedure for 2026-2029

Økonomiske konsekvenser

Hvis man ikke ønsker at opnå en strukturel balance i budgettet ved hjælp eller delvist af et decentraliseret effektiviseringsbidrag/omprioriteringsbidrag, betyder det, at man politisk må finde besparelserne i budgetforhandlingerne. Det kan fx være beslutninger om ændrede serviceniveauer eller fx beslutninger om at foretage større, strategiske ændringer i kommunens struktur og drift, for at opnå de nødvendige besparelser.

I denne sag aftales en fastlæggelse af procentsatsen for de kommende budget år, den formelle vedtagelse sker dog først i forbindelse med kommunalbestyrelsens godkendelse af budgetaftalen i oktober 2025.

Lovgrundlag

Fastsættelse af effektiviseringsprocent for de kommende budgetår anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

1. Der tages stilling om bidraget skal ændres fra de nuværende 0,8 %
2. Det drøftes om betegnelsen effektiviseringsbidrag ændres til omprioriteringsbidrag

3. Sagen sendes i høring inden endelig godkendelse.

Beslutning i Økonomiudvalget den 11-03-2025

Ad. 1. Økonomiudvalget besluttede at fastholde bidraget på de 0,8 procent i høringsperioden.

Ad. 2.Økonomiudvalget indstiller, at betegnelsen ændres til omprioriteringsbidrag.

Benny Hammer (C) og Diana Mikkelsen (Æ) tog forbehold.

Ad. 3. Sagen sendes i høring via hjemmesiden frem til den 18. april 2025 kl. 12.00 og herefter vil sagen blive behandlet på Økonomiudvalgets og Kommunalbestyrelsens møder i maj måned.

Forvaltningens bemærkninger

Det har været muligt at indsende høringssvar i perioden fra 11. marts til 18. april kl. 12.00. Der er indkommet i alt 36 høringssvar, som er vedlagt som bilag.

Høringssvarene udtrykker en generel modstand mod effektiviseringsbidraget og foreslår, at det reduceres eller afskaffes. I forhold til ændring af navnet til omprioriteringsbidrag, nævner nogle at de kan se relevansen i at skifte navnet, mens andre giver udtryk for, at det ikke ændrer ved, at det fortsat ses som en besparelse. Der er bekymring for at bidraget forringer arbejdsglæden, øger arbejdspresset og dermed medfører højere sygefravær. Nogle peger også på, at besparelserne kan gøre det sværere at rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere. Der gives samtidig også en række konkrete forslag til besparelser og effektiviseringer.

Der er lavet et kort sammendrag af høringssvarene som også er vedlagt som bilag.

Beslutning i Økonomiudvalget den 06-05-2025

Økonomiudvalget kvitterede for de mange høringssvar, der er indsendt i sagen.

Ad 1. Et flertal i Økonomiudvalget bestående af Kasper Bjerregaard (V), Lars Møller (A), Allan Gjersbøl Jørgensen (A), Benny Hammer (C), Sebastian Halkjær-Grauert (I) Kasper Vindbjerg (F), Ulf Harbo (Ø), Jens Kannegaard Lundager (O) tiltrådte indstilling om, at bidraget fastsættes til 0,5 pct. som udgangspunkt for budgetforhandlinger 2026-2029.

Et mindretal bestående af Diana Mikkelsen (Æ) ønsker, at bidraget sænkes til 0,4 pct.

Ad. 2. Et flertal i Økonomiudvalget bestående af Kasper Bjerregaard (V), Lars Møller (A), Allan Gjersbøl Jørgensen (A), Kasper Vindbjerg (F), Sebastian Halkjær-Grauert (I) og Jens Kannegaard Lundager (O) ønsker, at bidraget fremover betegnes som omprioriteringsbidrag.

Et mindretal bestående af Benny Hammer (C), Ulf Harbo (Natur- og Velfærdslisten) og Diana Mikkelsen (Æ) ønsker ikke at ændre betegnelsen til omprioriteringsbidrag. Ulf Harbo (Natur- og Velfærdslisten) ønsker, at bidraget betegnes besparelserprocent.

Bilag:

1 - 3769437	Åben	Høringssvar vedr. effektiviseringsprocent 2026	(43667/25)	(H)
2 - 3771328	Åben	Opsummering af høringssvar Effektiviseringsbidrag.pdf	(45048/25)	(H)